

از هر ز چین و سیبریایی شور وی عبور کرده و حد فاصل بین دو کشور چین
شور وی را تشکیل داده و بعداً نیز بارودخانه «اوسلوی» و رو دخانه «تومن» ضمیمه
شده و بدریایی ژاپون میریزد در این رو دخانه کشتی رانی هم از طرف دولت چین و
هم از طرف شوروی معمول است.

پنجم - رو دخانه «لو جیان» است یعنی رو دخانه عصیانی این رو دخانه از تبت
سفلی از یک دریاچه بزرگ سر چشم میگیرد و از استان «یون نان» گذشته تابرمه
علیاً رفته سپس وارد کشور سیام شده و بعد از آن کشور نیز برگشته وارد برمۀ سفلی
میشود تا بالآخره بدریایی هند می ریزد، در کشور برمۀ و سیام این رو دخانه برای
کشتی رانی مناسب ولی در خاک چین ممکن نیست در این رو دخانه کشتی رانی شود
برای آنکه سرازیر است و آب آن بسیار تند حرکت میکند.

ششم - رو د «جین شاجیان» است یعنی رو دخانه خودده طلا (زیرا در میان
نهای این رو دخانه ریزه های طلا موجود میباشد) سر چشم این رو دخانه کوه
«باین خلا» میباشد، این رو دخانه دو شعبه میشود: یک شعبه آن بارود (یانک تیان)
یکی شده، و شعبه دیگر آن به برمۀ میرود، و بیزبان برمۀ ای باین رو دخانه میگویند
رو دخانه «ای بو وادی» طول این رو دخانه بیش از دوهزار کیلو متر است.

هفتم - «لن چان جیان» است، این رو دخانه از کوه «گرجی» استان تبت
سر چشم میگیرد و مسیر آن بمواری رو دخانه «جین شاجیان» است از سه استان
عبور کرده به کشور سیام رفته در آنجا بارودخانه «میکون» یکی شده به کشور هند
و چین میرود تا بالآخره بدریایی جنوب چین میریزد.

یکی از مزایای کشور چین این است که هر شهر عمده آن در کنار رو دخانه می
واقع است، حتی شهر «بن آن» که مرکز کمونیست های چین بود با آنکه از شهر های
کوچک و بی اهمیت کشور چین است در کنار رو دخانه های بنام رو دخانه «بن شوی» واقع است؛
در داخل کشور چین غیر از رو دخانه های نامبرده رو دخانه های زیادی است
که در آنها کشتی رانی میشود و بدریاچه های کشور میریزد که برای رعایت اختصار
از ذکر نام آنها صرف نظر شد.

دریاچه های بزرگ کشور چین

دریاچه در کشور پهناور چین زیاد است، بزرگترین دریاچه های مملکت چین بقرار زیر است.

دریاچه اول (دون تین) که در استان (خونن) در جنوب چین واقع است، محیط این دریاچه تقریباً چهارصد کیلومتر مربع است، چهار رودخانه مهم و بزرگ بنام رودخانه (شیان جیان) و رودخانه (یوان جیان) و رودخانه (زشوی) و رودخانه (لی شوی) باین دریاچه میریزد.

این دریاچه مناظر طبیعی زیبائی دارد، و در این دریاچه تقریباً بیست جزیره بزرگ و کوچک واقع است، بزرگترین جزائر این دریاچه موسوم است بنام (جو- ان شن) یعنی (جزیره و کوه شاه) در این جزیره یک قسم چائی مخصوص و بسیار خوبی بعمل می آید و یک نوع ماهی بطول سی تا پنجاه سانتی متر هست بیاریکی مداد و این قسم ماهی را ماهی نقره میگویند، و برای سوپ شکار میکنند، و بسیار خوب و قوی و لذیذ است.

دریاچه دوم - دریاچه ایست بنام (پویان خو) طول این دریاچه تقریباً هشتاد و پنج کیلو متر است و عرض آن سی و پنج کیلو متر و واقع است در استان «جیان شی» این دریاچه متصل است به رودخانه معروف (یانک تسیان) و مشتمل است بر جزایری که مشهور ترین آنها دو جزیره است: یکی معروف بنام (جی شن) و دوی بنام (کای شن) که مناظر زیبای این دریاچه انسان را بخود جلب میکند.

دریاچه سوم - دریاچه ایست معروف بنام (تای خو) واقع در استان (جیان سو) و دارای چندین جزیره میباشد، بزرگترین آن جزایر سه تا میباشد اولی بنام (دون تین) شرقی؛ دوی بنام (دون تین) غربی؛ سومی معروف به جزیره (ماجی شن)؛ (یعنی علامت واخر پای اسب) مناظر این دریاچه بقدری جذاب و مطبوع است که هر بیشترین را مات و مبهوت می نماید. در استان (جیان سو) هفت دریاچه دیگر نیز واقع است، که برای اختصار از ذکر نام آنها صرف نظر شد.

دریاچه چهارم - معروف است بنام دریاچه (چین خای) یعنی دریای سیز

این دریاچه در استان (چین خای) واقع شده و این استان مرکز مسلمانان کشور چین است، در دو هزار سال قبل محیط این دریاچه بیش از چهار صد کیلومتر بوده، در هزار سال قبل محیطش کمتر از دویست کیلو متر نبوده، ولی کم کم آبش رو بنقسان کذارده و اکنون محیطش بیش از صد و هشتاد کیلو متر نیست در این دریاچه ماهی های بی فلس زیاد است.

دریاچه پنجم - این دریاچه در استان (یون نان) واقع است و معروف است بدیریاچه (دین جی) یا (کم مین خو) و کرجکتر است از دریاچه «چین خای»، جزیره‌گی دارد مشهور به نام جزیره «شی شن» در این جزیره غاری است که در داخل آن غار مجسمه‌گی بزرگ از بودا حجاری شده در صورتیکه بکوه وصل است و این مجسمه دیدنی است.

دریاچه ششم - این دریاچه موسم بدیریاچه (شیخو) واقع است در استان (جه چیان) موقعیت طبیعی این دریاچه بسیار زیبا و دل‌کش است در جزایر این دریاچه و اطراف آن سی و سه منظره عالی و مطبوع است، هر مسافر و سیاحی که پائیجا می‌ورد بواسطه خوبی آن مناظر برخود لازم میداند که هر یک از آن مناظر سی و سه کانه را کاملاً سیاحت و گردش کند، زیرا بواسطه خوبی هر یک نیتواند از آنها صرفنظر کند یکی از شعرای قدیم چین شعری بدین مضمون در باره این مناظرهای زیبا سروده: این مناظر طبیعی و دلکش هانند عروس‌های هستند که بواسطه حسن طبیعی و خدا دادی محتاج آرایش نیستند در هر فصلی از فصول چهار گانه جذابند.

سعدی شاعر سخنور شیرازی ایران نیز این مضمون را نیک سروده.

خاتون خوب صورت و پاکیزه خوی را

نقش و نگار و خاتم پیروزه گو می‌اش

دریاچه هفتم - دریاچه ایست واقع در شمال شرقی شهر «ننکین»، پای تخت کنونی کشور چین در این شهر بزرگ دریاچه‌های بسیاری واقع شده که معروف ترین آنها دریاچه (شوآن او خو) می‌باشد و این دریاچه مشتمل است بر پنج جزیره که بنام پنج قطعه عالم نامیده شده‌اند.

دریاچه هشت - دریاچه است معروف «مو چو خو» یعنی غم گپن میباشد خوانندگان از معنی این کلمه و نام دریاچه میفهمند که این دریاچه چه موقعیت طبیعی و منظره خوبی دارد که هر یمنته از دیدن آن خورستند و شاد میشود ا دریاچه نهم - واقع است در شمال شهر (جی ان) مرکز استان «نان دون» نام این دریاچه (دامین خو) میباشد یعنی روشن و درخشان جزیره معروفی در این ناحیه واقع شده بنام «نی شاتبن» در اطراف این دریاچه هشت منظره بسیار عالی و زیبا است از ساختمان های مهم و جنگل های پر درخت.

دریاچه دهم - در مرکز شهر پکن پای تخت سابق کشور چین پنج دریاچه بزرگ است بهم پیوسته باین پنج دریاچه پنج نام نهاده اند بقرار زیر : دریای مقدم - دریای آخر یا مؤخر - دریای وسط - دریای شمال - دریای جنوب . این بود مختصی از شرح دریاچه های مهم کشور چین که برای نمونه ذکر شد؛ والا در کشور چین دریاچه های زیادی است که شرح آنها باعث تطویل کلام میشود لذا باین مختصرا کنفاسد .

کتابخانه ملی اسلام فرهنگی قمه‌های افیایی (ققصادی گشوار چین)

۱ - محصولات - کشور چین بواسطه خاک پهناور و هوای معتدلی که دارد استعداد طبیعی آن زیاد و از این رو محصولات زراعی و معادن تحت الارضی آن زیاد است، محصولات زراعی آن بقرار زیر است :

اول برنج - چهار قسم برنج مهم دارد: برنج (زان می) یعنی برنج سفیدرنگ که برای خوراک مصرف میشود، برنج (خون می) یعنی برنج قرمز رنگ که آن نیز برای مصرف غذا است، برنج (لومی) یعنی برنج باریک و بلند که بسیار چسبنده و رنگ آن نیز سفید است این نوع برنج در اقسام شیرینیها مصرف میشود؛ برنج (سو می) یا (شیومی) یعنی برنج ریزه که باندازه کنجد است این نوع برنج خیلی بعمل میآید و مخصوص سوپ خوری بوده و بسیار مقوی است یشتر اشخاص فقیر شمال کشور از آن مصرف میکنند ولی ساکنین جنوب کشور چین هر روزی سه مرتبه از برنج نوع اول و دوم مصرف میکنند و سکنه شمال چین هر روز سه مرتبه از گندم و نوع چهارم برنج بمصرف غذا میرسانند :